

BÀI 21: THỰC HÀNH QUAN SÁT SINH VẬT

Môn học: KHTN/ Sinh – Lớp 6

Ngày soạn: 12 /10/2023; Tiết (theo PPCT): 14

Thời gian thực hiện: 01 tiết

I- MỤC TIÊU: Qua bài này, HS cần đạt được:

1. Kiến thức

- Quan sát hình ảnh để: Vẽ được cơ thể đơn bào (tảo, trùng roi,...)
- Mô tả được các cơ quan cấu tạo cây xanh.
- Mô tả được cấu tạo cơ thể người.
- Viết và trình bày báo cáo theo mẫu sgk.

2. Năng lực

2.1. Năng lực khoa học tự nhiên

- Làm tiêu bản, sử dụng kính hiển vi quan sát tế bào.
- Vẽ được cấu tạo cơ thể đơn bào, cây xanh.
- Sử dụng ngôn ngữ sinh học để mô tả cấu tạo cơ thể đơn bào, cơ thể thực vật, con người.
- Giải thích được sự hoạt động có tổ chức của các cơ quan, hệ cơ quan trong cơ thể

2.2. Năng lực chung

- Rèn luyện năng lực hợp tác và giao tiếp các hoạt động thảo luận nhóm, trò chơi.
- Rèn luyện năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo qua hoạt động trải nghiệm, hoạt động nhóm, luyện tập và vận dụng.
- Tự chủ và tự học: Chủ động, tích cực thực hiện các nhiệm vụ của bản thân

3. Phẩm chất

- Thông qua hiểu biết về cơ thể, có ý thức bảo vệ sức khỏe, yêu thương bản thân và gia đình.
- Trung thực trong quá trình thực hành và báo cáo kết quả thực hành của cá nhân và nhóm.

II- THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Đối với giáo viên

- Kính hiển vi, lam kính, lamén, pipette, giấy thấm, bông, giấy bìa, kim chỉ, keo dán, lọ thủy tinh.
- Mô hình tháo lắp cơ thể người - tranh ảnh về cấu tạo cơ thể người.
- SGK, giáo án.

2. Đối với học sinh

- Mẫu vật: Mẫu nước ao hồ, nước đọng lâu ngày hoặc mẫu nuôi cấy.
- Bộ ảnh thực vật: Cây cà rốt, cây khoai lang, cây khoai tây, cây cà chua, cây hành, cây xương rồng,...

III- TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

1. Hoạt động 1: Khởi động (Mở đầu) (5 phút)

a) Mục tiêu: Tạo tâm thế hứng thú cho học sinh và từng bước làm quen bài thực hành.

b) Nội dung: GV trình bày vấn đề, HS trả lời câu hỏi.

c) Sản phẩm học tập: HS lắng nghe và tiếp thu kiến thức.

d) Tổ chức thực hiện

- GV trình bày vấn đề: “**Sinh vật rất đa dạng, phong phú, nhiều loài, phần lớn chúng là đơn bào, kích thước rất nhỏ nên không thể nhìn thấy được bằng mắt thường mà chúng ta chỉ có thể quan sát chúng dưới kính hiển vi. Sau đây, chúng ta cùng đến với bài 21: Thực hành quan sát sinh vật.**

2. Hoạt động 2: Hình thành kiến thức mới.

Hoạt động 1: Quan sát cơ thể đơn bào. (10phút)

- a) **Mục tiêu:** Quan sát và vẽ được một số cơ thể đơn bào.
- b) **Nội dung:** Đọc thông tin sgk, nghe giáo viên hướng dẫn, học sinh thực hiện.
- c) **Sản phẩm học tập:** Kết quả quan sát của HS.
- d) **Tổ chức thực hiện:**

Hoạt động của GV và HS	Sản phẩm dự kiến
* Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV định hướng để HS tự quan sát và tìm sinh vật trong môi trường theo các bước gợi ý trong SGK. Sau đó, GV cho HS vẽ phác thảo sinh vật tìm thấy vào vở và hướng dẫn HS trả lời câu hỏi: <i>Trong các bước làm tiêu bản tại sao phải có bước đặt sợi bông lên lam kính?</i> * Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập + HS tiếp nhận nhiệm vụ, tiến hành quan sát và trả lời câu hỏi. + GV quan sát và hỗ trợ HS khi cần. * Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận + GV gọi HS đứng tại chỗ trả lời câu hỏi. + GV gọi HS khác nhận xét, đánh giá. * Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức, chuyển sang nội dung mới.	1. Quan sát cơ thể đơn bào + Bước 1: Đặt vài sợi bông lên lam kính + Bước 2: Dùng pipette hút nước trong lọ chứa mẫu vật và nhỏ 1 giọt lên lam kính đã có sẵn sợi bông. + Bước 3: Đậy lamên lên lam kính có chứa mẫu vật, dùng giấy thấm nước thừa (nước tràn ra ngoài lamên), + Bước 4: Quan sát tiêu bản dưới kính hiển vi với vật kính 10x, 40x và vẽ cơ thể đơn bào quan sát được. - Khi quan sát cơ thể đơn bào trong giọt nước ao, hồ nên đặt vài sợi bông lên lam kính để nhốt sinh vật, hạn chế sự di chuyển của sinh vật, giúp dễ dàng quan sát.

Hoạt động 2: Quan sát các cơ quan cấu tạo cây xanh. (10 phút)

- a) **Mục tiêu:** Quan sát và mô tả được các cơ quan cấu tạo cây xanh
- b) **Nội dung:** Nghe giáo viên hướng dẫn, học sinh quan sát, thảo luận, trao đổi.
- c) **Sản phẩm học tập:** Kết quả quan sát của HS.
- d) **Tổ chức thực hiện:**

Hoạt động của GV và HS	Sản phẩm dự kiến
* Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập GV chia lớp thành các nhóm nhỏ, mỗi nhóm từ 5 – 6 bạn. Sau khi chia nhóm xong, GV yêu cầu HS mang mẫu vật đã chuẩn bị lên bàn và tiến hành quan sát và xác định các thành phần cấu tạo cây xanh ở mẫu vật . * Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập - HS tiếp nhận nhiệm vụ, tiến hành quan sát và thảo luận. - GV quan sát và hỗ trợ trong quá trình HS thực hiện nhiệm vụ. * Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận - HS đứng tại chỗ trình bày kết quả nhóm quan sát được. - GV gọi HS khác nhận xét, đánh giá. * Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức, chuyển sang nội dung mới.	2. Quan sát các cơ quan cấu tạo cây xanh HS quan sát mẫu vật của nhóm mình và đưa ra kết quả thu được.

Hoạt động 3: Quan sát mô hình hoặc tranh ảnh cấu tạo cơ thể người.(10 phút)

- a) **Mục tiêu:** Quan sát mô hình và mô tả được cấu tạo cơ thể người.
- b) **Nội dung:** Nghe giáo viên hướng dẫn, học sinh quan sát, thảo luận, trao đổi.
- c) **Sản phẩm học tập:** Kết quả quan sát của HS.
- d) **Tổ chức thực hiện:**

Hoạt động của GV và HS	Sản phẩm dự kiến
*Bước 1: GV chuyển giao nhiệm vụ học tập - GV hướng dẫn HS quan sát mô hình cấu tạo cơ thể người và xác định vị trí, cấu tạo một số cơ quan, hệ cơ quan trong cơ thể người. - GV chia lớp thành các nhóm, yêu cầu HS tự xác định vị trí các cơ quan trong cơ thể người và trả lời các câu hỏi sau: + <i>Quan sát mô hình, em hãy cho biết cấu tạo của cơ thể người gồm bao nhiêu phần? Gọi tên và xác định vị trí các phần đó trên mô hình?</i> + <i>Trên mô hình, em hãy chỉ ra một vài cơ quan, hệ cơ quan của người</i> + <i>Khi tháo lắp các bộ phận của mô hình người, để thuận tiện cho việc lắp mô hình về</i>	3. Quan sát mô hình cấu tạo cơ thể người Các bước thực hiện: + Bước 1: Đặt mô hình vào vị trí thích hợp + Bước 2: Quan sát tổng thể các thành phần cấu tạo ngoài của cơ thể người + Bước 3: Quan sát cấu tạo các hệ cơ quan bằng cách tháo dần các bộ phận của mô hình. + Bước 4: Lắp mô hình về dạng ban đầu.

hình dạng ban đầu, em cần chú ý đặt bộ phận đó như thế nào?

***Bước 2: HS thực hiện nhiệm vụ học tập**

- HS tiếp nhận nhiệm vụ, tiến hành quan sát và thảo luận.
- GV quan sát và hỗ trợ trong quá trình HS thực hiện nhiệm vụ.

***Bước 3: Báo cáo kết quả hoạt động và thảo luận**

- HS đứng tại chỗ trình bày kết quả nhóm quan sát được.
- GV gọi HS khác nhận xét, đánh giá.

***Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập**

- + GV đánh giá, nhận xét, chuẩn kiến thức, chuyển sang nội dung mới

3. Hoạt động 3: Luyện tập & vận dụng. (10 phút)

a) **Mục tiêu:** Củng cố lại kiến thức đã học thông bài báo cáo thực hành.

b) **Nội dung:** HS hoàn thành bài báo cáo theo yêu cầu của GV.

c) **Sản phẩm học tập:** Bài báo cáo kết quả quan sát sinh vật.

d) **Tổ chức thực hiện:**

- GV yêu cầu HS viết và trình bày báo cáo theo mẫu:

Nhóm:		Lớp:	
1. Mục tiêu	2. Nội dung	3. Kết quả	
1. Vẽ và chú thích một cơ thể đơn bào	– Quan sát cơ thể đơn bào trong nước ao, hồ, môi trường nuôi cấy và tranh/ ảnh vẽ sinh vật đơn bào	<i>(HS vẽ hình sinh vật đơn bào)</i> – Mô tả hình dạng ngoài, màu sắc của sinh vật đơn bào:	
2. Nêu được các cơ quan cấu tạo cây xanh trên mẫu đã quan sát	– Quan sát cây xanh qua ảnh hoặc mẫu vật thật và kể tên một số cơ quan, hệ cơ quan	– Nêu tên một số cơ quan, hệ cơ quan ở cây xanh:	
3. Kể tên một số cơ quan, hệ cơ quan ở người	– Quan sát hình hoặc mô hình cấu tạo cơ thể người và kể tên một số cơ quan, hệ cơ quan	– Kể tên một số cơ quan, hệ cơ quan trong cơ thể người:	
4. Mô tả được những mẫu vật/ tranh ảnh thực vật đã quan sát những mẫu vật/ tranh ảnh nào có rễ, thân, lá biến dạng	– Quan sát mẫu vật/ tranh ảnh thực vật đã chuẩn bị	– Xác định được những mẫu vật/ tranh ảnh thực vật đã quan sát có rễ, thân, lá biến dạng:	

- HS tiếp nhận nhiệm vụ, hoàn thành bài báo cáo và nộp lại cho GV.
- GV nhận xét, đánh giá và chuẩn kiến thức bài thực hành.
- * **Hướng dẫn về nhà:**
- Học bài cũ, giải bài tập cuối bài.
- Giao nhiệm vụ cho tiết học sau: Tìm hiểu trước bài 22. **Phân loại thể giới sống.**

IV. KẾ HOẠCH ĐÁNH GIÁ

Hình thức đánh giá	Phương pháp đánh giá	Công cụ đánh giá	Ghi Chú
- Thu hút được sự tham gia tích cực của người học - Gắn với thực tế - Tạo cơ hội thực hành cho người học	- Sự đa dạng, đáp ứng các phong cách học khác nhau của người học - Hấp dẫn, sinh động - Thu hút được sự tham gia tích cực của người học - Phù hợp với mục tiêu, nội dung	- Báo cáo thực hiện công việc. - Phiếu học tập - Hệ thống câu hỏi và bài tập - Trao đổi, thảo luận	

V. HỒ SƠ DẠY HỌC (Đính kèm các phiếu học tập/bảng kiểm....)

Phê duyệt của nhà trường

Giáo viên giảng dạy

Lê Thị Mận